

Dijous **13 de juliol**. 21 h. / Museu d'Art
Divendres **14 de juliol**. 21 h. / Museu d'Art

ISABELLE FAUST^{VIOLÍ}

**ALEXANDER
MELNIKOV**^{PIANOFORTE}

20.30 h
*Guia musical
a càrrec de
Xavier Paset*

Dip. Legal: Gi 976-2017

ISABELLE FAUST / ALEXANDER MELNIKOV

W.A. Mozart: Sonates per a violí i pianoforte
Encàrrec Nits de Clàssica

Entre els anys 1763 i 1788 Mozart va escriure 36 sonates per a violí i piano. A petició del **Festival Nits de Clàssica**, la violinista Isabelle Faust i el pianista Alexander Melnikov seran els encarregats de presentar aquestes sonates de maduresa en quatre sessions. L'encàrrec comença aquest any i es completarà durant la propera l'edició del Festival amb dos concerts més.

Dijous **13 de juliol**. 21 h. / Museu d'Art

PROGRAMA

W. A. MOZART: *Sonates per a violí i pianoforte (I)*

· Sonata núm. 28 en Mi b major, KV 380

Allegro

Andante con moto

Rondeau - Allegro

· 6 Variacions en Sol menor, "Hélas, j'ai perdu mon amant", KV 360

· Sonata núm. 25 en Fa major, KV 377

Allegro

Tema amb variacions

Var. I

Var. II

Var. III

Var. IV

Var. V

Var. VI Siciliana

Tempo di Menuetto

PAUSA

· Sonata núm. 21 en Mi menor, KV 304

Allegro

Tempo di Menuetto

· Sonata núm. 35 en La major, KV 526

Molto Allegro

Andante

Presto

Divendres **14 de juliol**. 21 h. / Museu d'Art

PROGRAMA

W. A. MOZART: *Sonates per a violí i pianoforte (II)*

· Sonata núm 23 en Re major, KV 306

Allegro con spirito

Andantino cantabile

Allegretto. Allegro

· Sonata núm. 19 en Mi b major, KV 302

Allegro

Rondeau: Andante grazioso

· Sonata núm. 32 en Si b major, KV 454

Largo. Allegro

Andante

Allegretto

(CONCERT SENSE PAUSA)

Les sonates per a violí i piano de Mozart

Xavier Cester, crític musical

La trentena de sonates per a violí i piano (més ben dit, pianoforte o, ens els primers exemples, clavecí) que va compondre Mozart ocupen bona part de la seva vida creativa, des dels fulgors del nen prodigi que va enlluernar mitja Europa fins a la plena maduresa, i segueixen una progressió en què l'instrument de corda reivindica cada cop amb més força el protagonisme que al començament tenia l'instrument de teclat. De fet, les primeres obres publicades de Mozart, el 1764, pertanyen a aquest gènere, i molts musicòlegs assumeixen que el seu pare Leopold (autor d'un important tractat de violí, publicat l'any en què Wolfgang naixia) hi va posar cullerada. El títol d'aquestes sonates ja deixava clara la jerarquia dels instruments: "*Sonates pour le Clavecin qui peuvent se jouer avec l'accompagnement de Violon*". El violí era opcional.

Els KV 302, 304 i 306 pertanyen a un grup de sonates compostes a Mannheim i a París el 1778, l'any en què el compositor perdria la seva mare durant el viatge a França. El to ombrívol, íntim, de la sonata en mi menor contrasta amb el perfum galant de la sonata en mi bemoll major i ambdues composicions comparteixen l'estructura en dos moviments. La sonata en re major, en canvi, es divideix en tres moviments i mostra l'evolució cap a estructures formals més desenvolupades.

El 1781 Mozart publicaria sis sonates, les KV 296 i 376 a 380, dedicades a la seva alumna Josepha Auernhammer, de qui el compositor de Salzburg lloava el seu gran talent al piano alhora que blasmava sense manies la seva lletjor. Aquestes sonates ja evidencien de forma clara la igualtat entre els dos instruments a l'hora d'establir un fructífer diàleg musical, i si la KV 377 presenta contrastos marcats ja des del primer temps, en la KV 380 destaca un moviment lent de pregona melangia.

La sonata KV 454, d'una gran volada tant en el lirisme de la introducció lenta al primer moviment i de l'andante central així com en l'empenta irresistible del final, va ser estrenada el 1784 pel mateix Mozart, que va acompanyar la virtuosa italiana Regina Strinasacchi en un concert davant Josep II. L'emperador va voler comprovar en persona si, com es deia, Mozart tocava de memòria la part de piano que no havia tingut temps de posar en paper. Era així: a la partitura la seva part estava en blanc.

La penúltima sonata per a violí de Mozart, la KV 526 de 1787, presenta un nivell de dificultat tècnica i un caràcter concertant que fa suggerir, tot i no haver-hi evidències conclouents, que estava pensada per a una interpretació pública.

ISABELLE FAUST

Captiva els oients amb les seves interpretacions commovedores, basades en un coneixement profund del context històric de les obres i la seva preocupació per l'aprenentatge actual.

De ben joveneta va guanyar els prestigiosos concursos Leopold Mozart i Paganini i va ser convidada a actuar amb les orquestres més importants del món, incloent-hi la Filharmònica de Berlín, Orchestra of the Age of Enlightenment, simfòniques de Boston i NHK del Japó. Actualment és una de les violinistes més reclamades del món.

Isabell Faust interpreta un ampli repertori, que va de Johann Sebastian Bach als compositors contemporanis, com Ligeti, Lachenmann i Widmann. Sempre disposada a explorar nous horitzons musicals, Isabelle Faust se sent igual de còmoda en la música de cambra i com a solista amb grans orquestres o *ensembles* d'interpretació amb criteris històrics. Com a mostra de la seva versatilitat, a més del seu mestratge amb els grans concerts simfònics per a violí, Isabelle Faust també interpreta obres com *Kakfa fragments* de Kurtág amb la soprano Christine Schäfer, o els quintets de clarinet de Brahms i Mozart amb instruments d'època.

En el decurs de la seva carrera, Isabelle Faust ha actuat habitualment amb els

directors més importants, entre els quals Frans Brüggen, Mariss Jansons, Giovanni Antonini, Philippe Herreweghe, Daniel Harding i Bernard Haitink.

Durant els darrers anys de Claudio Abbado, Isabelle Faust va desenvolupar-hi una estreta relació i va actuar i enregistrar sota la seva batuta. El seu disc dels *Concerts per a violí* de Beethoven i Berg amb l'Orquestra Mozart va rebre els guardons Diapason d'Or (França), Echo Klassik (Alemanya), Premi Gramophone 2012 (Regne Unit) i el Premi de l'Acadèmia del Disc (el Japó).

Ha enregistrat nombrosos discos per a Harmoni Mundi, amb el seu company en recital Alexander Melnikov. Entre aquests àlbums figura el seu darrer CD de *Sonates* de Brahms, per a violí i piano, que va sortir al mercat la tardor del 2015. Així mateix, la segona entrega de la Trilogia Schumann —enregistrada amb Alexander Melnikov, Jean-Guihen Queyras, Freiburger Barockorchester, i direcció de Pablo Heras-Casado—, amb el *Concert per a piano* i el *Trio per a piano núm. 2, op. 63*— que va ser llançat l'agost de 2015. La tercera i darrera part, amb el *Concert per a violoncel* i el *Trio per a piano núm. 1*, va ser editat el 2016.

Isabel Faust toca l'Stradivarius "Bella Dorment" (1704), cedit amablement per l'L-Bank Baden-Württemberg.

ALEXANDER MELNIKOV

Es graduà al Coservatori de Moscou i té una estreta vinculació amb Sviatoslav Richter. Guardonat en concursos prestigiosos: International Robert Schumann Competition de Zwickau (1989) i Reina Elisabeth de Brussel·les (1991), té interès en programes poc habituals i des de ben jove ofereix interpretacions historicistes; actua habitualment amb la Freiburger Barockorchester, Concerto Köln, Akademie für Alte Musik de Berlín i l'Orchestre des Champs Élysées. Com a solista ha treballat la Royal Concertgebouw Orchestra, Gewandhausorchester Leipzig, Orquestra de Filadèlfia, Orquestra Simfònica de la Ràdio de Frankfurt, Orquestra Nacional Russa, Filharmònica de Munic, Orquestra Filharmònica de la BBC i NHK Orchestra, dirigit per Pletnev, Currentzis, Dutoit, Järvi, Herreweghe i Gergiev, entre d'altres.

Amb Andreas Staier, va establir un diàleg musical de Bach amb Xostakóvitx. La música de cambra també resulta essencial en la seva carrera, especialment amb el violoncellista

Alexander Rudin i amb Jean-Gihen Queyras, i amb el baríton Georg Nigl. Per a Harmonia Mundi ha gravat amb Isabelle Faust la integral de les *Sonates per a violí i piano* de Beethoven, que ha obtingut diversos premis. També ha gravat les de Brahms. El seu *Preludis i fugues* de Xostakóvitx va ser considerat un "dels 50 millors enregistraments de tots els temps" («BBC Music Magazine»). Té al mercat música de Rachmàninov i Skriabin, i el darrer CD inclou obres de Prokófiev (2016).

Aquesta temporada 2016-17 fa una gira amb tres pianos d'èpoques diferents per mostrar l'entorn en què van ser escrites les obres. La seva agenda inclou actuacions amb l'Orquestra Nacional de Bèlgica, Orquestra de la Svizzera Italiana, Musica Aeterna i l'Orquestra Simfònica de l'Estat de São Paulo, a més de continuar col·laborant amb la Camerata Salzburg, Orquestra Simfònica de Seattle; és artista associat de la Tapiola Sinfonietta. A l'Estat espanyol té diverses actuacions previstes aquest 2017 i també el 2018.

... ens han arribat prop de 400 cartes de Mozart?

Es tracta de la correspondència que el compositor va intercanviar amb membres de la seva família (el pare, la mare, la germana, la dona, la cosina...), amics, coneguts i col·legues. La gran majoria són en alemany, tot i que també trobem passatges en altres idiomes, com l'italià, el francès, l'anglès o el llatí. Les cartes són la via directa que tenim, a més de la música, per conèixer la personalitat de Mozart.

... Mozart va compondre cinc concerts de violí en menys d'un any?

Va ser entre els mesos d'abril i desembre de 1775, a la ciutat de Salzburg, on residia en aquell moment. Encara no tenia 20 anys. Dels cinc, destaquen especialment els tres últims. A més d'aquests concerts, hi ha tres obres més per a violí i orquestra, de les quals no se sap amb seguretat si realment van ser escrites per Mozart.

... Isabelle Faust té una relació especial amb Augsburg i amb Leopold Mozart?

En aquesta ciutat, on havia nascut el pare de Mozart el 1719, se celebra des de 1987 un concurs de violí cada tres anys, en la primera edició del qual Faust va guanyar el Primer Premi, el Mozartprize. Era la primera vegada que la violinista alemanya es presentava a un concurs. "Va ser una experiència extremadament positiva per a mi, perquè en aquell moment era jove i no n'esperava res, no tenia expectatives. I de fet, gairebé sense adonar-me'n, pràcticament, el vaig guanyar", recorda.

... la violinista alemanya té un violí Stradivarius?

Aquest instrument, que toca des de fa 21 anys, té una bonica història. Va ser construït l'any 1704, però va estar-se gairebé 150 anys oblidat, en un castell d'Alemanya. Cap el 1900, els habitants del castell el van trobar a les golfes. El van portar a examinar a un especialista de Londres, que de seguida va certificar que aquell violí era un Stradivarius. No hi havia cap dubte. Va ser així com va rebre el sobrenom amb el que es coneix avui: La bella dorment (Sleeping Beauty).

... Alexander Melnikov ha tocat un dels pianos de Mozart?

Va ser l'any 2012, a la casa de Mozart a Viena, en un concert davant d'unes 150 persones. El compositor austríac havia adquirit l'instrument el 1781, l'any en què es va establir a Viena. Es tracta d'un Anton Walter, i destaca per tenir un teclat més petit que els pianos actuals (té 61 tecles en lloc de les 88 que habitualment tenen els pianos moderns). El piano pertany a una associació musical de Salzburg, que el va rebre de mans de Karl Thomas, el fill gran del compositor. Actualment es pot veure a la Mozart-Wohnhaus d'aquesta ciutat.

Mozart: Violin concertos
Isabelle Faust (violí)
Il Giardino Armonico
Giovanni Antonini
 (director)
 CD HARMONIA MUNDI
 (2016)

Beethoven: Complete Sonatas for Piano & Violin
Isabelle Faust (violí)
Alexander Melnikov
 (piano)
 CD HARMONIA MUNDI
 (2009)

Schubert: Duos pour piano et violon
Isabelle Faust (violí)
Alexander Melnikov
 (piano)
 CD HARMONIA MUNDI
 (2007)
 Isabelle Faust explica la història del seu violí
youtu.be/h3aazfPS1t4

Entrevista a Isabelle Faust
 (Catalunya Música)
bit.ly/2samBvX

Mozart: su vida y su obra
Ramón Andrés
 256 pàgines
 MA NON TROPPO
 (2006)

Autorretrato de Mozart
Pere Albert Balcells
 464 pàgines
 EL ACANTILADO (2000)
 Programa *Atentament Amadeus*
 (Catalunya Música)
www.ccma.cat/catradio/atentament-amadeus/fitxa-programa/756/

Programa *Paisatges de Mozart* (Catalunya Música)
www.ccma.cat/catradio/paisatges-de-mozart/fitxa-programa/758/

Propers concerts

Diumenge **16 de juliol**. 20 h.
Claustre de sant Pere de Galligants
Preu: 12 €

FRANÇOIS LAZAREVITCH TRAVERSO

Dimarts **18 de juliol**. 21 h.
Auditori de Girona. Sala Montsalvatge
Preu: 22-30 € (Seient sorpresa: 10 €)

LES MUSICIENS DU LOUVRE **MARC MINKOWSKI** DIRECTOR

